

2 noiembrie 2018

Domnului Klaus Iohannis
Președintele României

Spre știință:

Doamnei Mihaela Ciocină
Consilier Prezidențial, Departamentul Legislativ

Domnului Dan-Andrei Muraru
Consilier Prezidențial, Departamentul Relații cu Autoritățile Publice și Societatea Civilă

Domnului Laurențiu-Mihai Ștefan
Consilier Prezidențial, Departamentul Politică Internă

Domnule Președinte Klaus Iohannis,

Parlamentul României a adoptat în data de 24 octombrie 2018 proiectul de *Lege pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, în ciuda criticilor vehemente ale societății civile la adresa unor articole considerate abuzive și neconforme cu Directiva Europeană privind spălarea banilor, pe care o transpune.

Cele 129 organizații semnatare, vă adresăm cererea de a nu promulga proiectul de lege menționat, în forma actuală, și vă solicităm să sesizați Comisia de la Veneția pentru a obține o opinie în acest sens. Nu contestăm necesitatea acestei legi, ci faptul că în textul ei au fost introduse prevederi care nu răspund unor probleme de fond, însă vor conduce la blocarea activității asociațiilor și fundațiilor și altor persoane juridice fără scop patrimonial din România.

Ne referim, în special la următoarele prevederi:

- Includerea Asociațiilor și Fundațiilor între „entitățile raportoare” (Art. 5 alin. (1) lit. (i)) care intră sub incidența legii, cu obligații similare cu cele ale instituțiilor de credit, instituțiilor financiare, administratorilor de fonduri, etc. Includerea acestor entități excede prevederilor Directivei care nu face referire la persoanele juridice fără scop patrimonial, ci la instituții de credit, instituții financiare, auditori și experți contabili, notari sau alte profesii juridice atunci când participă în tranzacții financiare, fiduciariei, agenții imobiliari etc (Art. 2). Practic, fără niciun temei sau analiză de risc, legea plasează asociațiile și fundațiile în aceeași categorie de risc cu furnizorii de servicii de jocuri de noroc sau cu instituțiile bancare. Simplul fapt că de la prevederile legii au fost exceptate, complet arbitrar, organizațiile minorităților naționale reprezentate în Consiliul Național al Minorităților, arată că nu este vorba de o obligație impusă de Directivă, ci de o opțiune nerezonabilă a legiuitorului.
- Traducerea eronată, în cazul Asociațiilor și Fundațiilor, a termenului „beneficiary owner”, din Directivă, prin termenul de „beneficiar real” definit în proiectul de lege ca incluzând „persoanele fizice sau, în cazul în care

acestea nu au fost identificate, categoria de persoane fizice în al căror interes principal asociația sau fundația a fost înființată sau funcționează” (Art. 4 alin. (2) lit (c)). În această definiție sunt incluși beneficiarii finali ai serviciilor oferite de organizații, deși prin Directiva europeană se urmărește posibilitatea identificării celor care controlează sau iau decizii cu privire la o entitate, și nu a celor care sunt destinatarii activităților entității.

- Introducerea de obligații, pentru Asociații și Fundații, de raportare a beneficiarilor reali, așa cum sunt definiți de proiectul de lege, către instituțiile statului (Ministerul Justiției), dar și către terțe părți. Din prevederile menționate mai sus, precum și din “obligațiile de cunoaștere a clientelei” prevăzute de proiectul de lege (Art. 11, alin (1), lit. (b)), rezultă că o terță parte (altă organizație neguvernamentală, o bancă etc), care intră într-o relație cu o asociație sau fundație, trebuie să solicite respectivei organizații informații inclusiv despre beneficiarii săi reali, așa cum sunt aceștia definiți de proiectul de lege. În plus, este introdusă obligativitatea asociațiilor și fundațiilor de a raporta statului beneficiarii reali în termen de 30 de zile de când aceștia sunt cunoscuți. În caz de neconformare, organizația poate fi, în cele din urmă, dizolvată. (Cap XI, Art. 53, Pct. (3), (17), (21)).

Menționăm că organizațiile neguvernamentale fac deja obiectul mai multor prevederi legale și de raportare, referitoare la prevenirea spălării banilor (conform Legii în vigoare pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor), iar transparența structurii interne a oricărui ONG - statut, componența Consiliului Director ș.a. - este deja asigurată prin Registrul Național ONG, aflat în gestionarea Ministerului Justiției și disponibil public la www.just.ro/registrul-national-ong.

Prevederile menționate mai sus, au o serie de consecințe asupra funcționării asociațiilor și fundațiilor, dar și consecințe la nivelul drepturilor omului, așa cum sunt ele prevăzute de Constituția României și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Astfel, **dreptul la liberă asociere** este grav lezat, prin instituirea unor obligații de raportare care, în cazul multor organizații, sunt foarte greu sau chiar imposibil de realizat.

Din perspectiva **dreptului la viață privată**, considerăm problematic a furniza date cu caracter personal despre persoanele fizice care beneficiază de consiliere, activități socio-medicale, educaționale sau culturale, inclusiv victime ale violenței, copii, vârstnici, persoane cu dizabilități etc. În plus, o astfel de colectare de date personale ar trebui să facă obiectul unei analize de impact asupra securității datelor personale (conform GDPR - Regulamentul UE 679/2016).

În ceea ce privește consecințele practice ale legii asupra Asociațiilor și Fundațiilor, estimăm că legea va conduce în final la blocarea activității multor organizații neguvernamentale, cele mai afectate urmând a fi organizațiile care lucrează în domeniul social. Estimăm de asemenea reducerea drastică a numărului de cetățeni care apelează la serviciile organizațiilor neguvernamentale precum și investiția masivă de resurse în activități administrative, în detrimentul activităților pe care organizațiile le desfășoară în beneficiul comunităților pe care le servesc.

În final, ne referim la urgența adoptării legii, pe care inițiatorii au susținut-o, România fiind în procedură de sancționare din partea Uniunii Europene pentru că nu a transpus directiva la timp în legislația națională. În egală măsură, o transpunere greșită este un risc la fel de mare pentru o viitoare penalizare. Deși înțelegem urgența, nu considerăm că aceasta reprezintă un temei just pentru o legiferare pripită, într-o formă care excede Directiva și cu consecințe negative asupra cetățenilor. Cu atât mai injustă este invocarea urgenței în acest moment, cu cât transpunerea a fost mult tergiversată. Deși Directiva privind combaterea spălării banilor a fost adoptată în 20 mai 2015, iar statele membre ar fi trebuit să notifice transpunerea acestei directive până pe 26 iunie 2017, proiectul de lege care face obiectul acestei scrisori a fost înregistrat la Senatul României în data de 20.06.2018.

Vă cerem, aşadar, domnule preşedinte, să acţionaţi ferm pentru a opri un posibil abuz împotriva mediului asociativ, folosind prerogativele dumneavoastră:

- să nu promulgaţi Legea pentru prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului în această formă şi să retrimiteţi proiectul de lege Parlamentului, cu solicitarea de a re-examina prevederile referitoare la activitatea asociaţiilor şi fundaţiilor;
- să solicitaţi o opinie a Comisiei de la Veneţia, pe marginea modului în care legislativul român a transpus în legislaţia naţională această directivă, într-o manieră care restricţionează dreptul la liberă asociere şi dreptul la viaţă privată.

Sperând că veţi lua în considerare solicitarea noastră, vă prezentăm în anexă detalierea argumentelor pe care le-am expus pe scurt în această scrisoare, precum şi o serie de informaţii despre sectorul neguvernamental din România.

Persoane de contact

Oana Preda, CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică

oana@ce-re.ro; 0723 547870

Simona Constantinescu, Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile – FDSC

simona.constantinescu@fdsc.ro, 0725 444306

ORGANIZAȚII SEMNATARE:

ActiveWatch

Asociația "Atlatzso Erdely Egyesulet" / Transilvania Transparentă

Asociația "Eu, tu și ei"

Asociația „Caritas - Asistență Socială” Filiala Organizației Caritas Alba Iulia

Asociația „Speranța” pentru Ocrotirea Bolnavilor cu SIDA din Județul Constanța

Asociația Ador Copiii

Asociația Alfa Grup

Asociația ARIN

Asociația Art No More

Asociația Art Out

Asociația Asistență și programe pentru dezvoltare durabilă - Agenda 21

Asociația Autism Baia Mare

Asociația Bunul Samaritean

Asociația Căminul de bătrâni Sfânta Elisabeta

Asociația Caritas Alba Iulia Asistență Medicală și Socială

Asociația Centrul de performanță CONIL

Asociația Centrul Gifted Education

Asociația CIVICA

Asociația Civitas '99

Asociația Colors

Asociația Culturală CONTRASENS

Asociația Culturală In Ars Veritas

Asociația Culturală Solitude Project

Asociația D.E.P. (Dezvoltare-Evoluție-Parteneriat) Bumbesti Jiu

Asociația Dăruiește Viață

Asociația DASCĂLCER

Asociația de Ajutor Mutual Slatina Timiș

Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați Fizic - România

Asociația De-a Arhitectura

Asociația Drumuri Dobrogene

Asociația Eurolife Târgu Jiu

Asociația FDP Protagoniști în educație

Asociația Fraților Mariști ai Școlilor din România

Asociația Front

Asociația Future Impact

Asociația Happy moms

Asociația HoltIS

Asociația La Perla

Asociația MagiCAMP

Asociația MetruCub - resurse pentru cultură

Asociația Miliția Spirituală

Asociația MozaiQ LGBT

Asociația Nasta

Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România fil. Craiova

Asociația ORICUM

Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România - Comitetul Helsinki

Asociația pentru Dezvoltarea Comunitară Ciocănești Dâmbovița

Asociația pentru Parteneriat Comunitar Brașov

Asociația pentru Tehnologie și Internet - ApTI

Asociația Romano ButiQ

Asociația Solwodi

Asociația SOMARO - Magazinul Social

Asociația Stea

Asociația TEATRUL.RO

Asociația Techsoup

Asociația Valentina România

Asociația Vatra cu Idei

Ateliere Fără Frontiere

AVE

Buna Ziua, Copii din Romania

Caritas Alba Iulia

Caritas Logistică

Cartierul Creativ Carolina

CARUSEL

CENTRAS

Centrul European pentru Educație și Cercetare

Centrul FILIA

Centrul pentru Educație și Drepturile Omului

Centrul pentru Inovare Publică

Centrul Român de Politici Europene (CRPE)

CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică

European Institute for Community Development - EICD

EXPERT FORUM

Facultatea de Sociologie, Universitatea București

Federația Dizabnet - Rețeaua Prestatorilor de Servicii pentru Persoane cu Dizabilități

Federația Organizațiilor Neguvernamentale Pentru Copil - FONPC

FONSS - Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale

Fundația "Alături de Voi" România

Fundația Agapedia România

Fundația Agenția de dezvoltare comunitară "Împreună"

Fundația Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Cluj Napoca

Fundatia Comunitara Alba

Fundația Comunitară Brașov

Fundația Comunitară București

Fundația Comunitară Cluj

Fundația Comunitară Dâmbovița

Fundația Comunitară Iași

Fundația Comunitară Sibiu

Fundația Comunitară Țara Făgărașului

Fundația Creștină Diakonia Sf Gheorghe

Fundația de Dezvoltare Locală Speranța

Fundația Edelweiss

Fundația Gabriela Tudor

Fundația HEKS/EPER România

Fundația Inocenți Filiala București

Fundația Internațională pentru Copil și Familie "Dr. Alexandra Zugrăvescu"

Fundația M.G.H. pentru Copii Bolnavi de SIDA

Fundația PACT - Parteneriat pentru Acțiune Comunitară și Transformare

Fundația PARADA

Fundația pentru Dezvoltarea Economiei Sociale

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Fundația pentru Parteneriat

Fundația Pro Art Hermannstadt

Fundația Regen

Fundația Roma Education Fund Romania

Fundația Romana pentru Copii, Comunitate și Familie

Fundația Sensiblu

Fundația SERA România

Fundația Serviciilor Sociale Bethany

Fundația Sfântul Dimitrie

Fundația Sibiu Jazz Festival

Fundația Star of Hope România

Fundația Talentum

Fundația TERRA Mileniul III

Fundația Terre des hommes

Fundația X Future

Funky Citiznes

Gifted education

Grup Inițiativa Mircea Vodă

Habitat for Humanity România

Happy Moms

ICAN România

La Firul Ierbii

Median Research Centre (MRC)

Nod Makerspace

Opportunity Associates România

Organizația Suedeză pentru Ajutor Umanitar Individual

PostModernism Museum

Supereroi Printre Noi